

Richard C. Lewanski: *The Literatures of the World in English Translation. A Bibliography. Vol. II. The Slavic Literatures.* New York, The New York Public Library, Astor, Lenox and Tilden Foundations and Frederick Ungar Publishing Co. (1967). 4° (Slovenski oddelek na str. 421—426.)

V drugem zvezku te velike bibliografije tujih literatur v angleškem prevodu, ki obsega slovenske književnosti, je na str. 421—426 zastopana tudi slovenska. Avtor, za katerega ni naveden poklic, bi utegnil biti potomec kakega poljskega izseljenca, kakor bi lahko skleпали po imenu Lewanski. Pri delu sta mu pomagali Lucia G. Lewanski in Maja Deriugin, po vsej verjetnosti bibliotekarki newyorške javne knjižnice, ki sta omenjeni na naslovni strani prav tako brez poklica.

Sestavljalec bibliografije je slovensko gradivo razdelil na tri poglavja: antologije, posamezni pisatelji in njihova dela ter anonimna dela (pravzaprav narodne pesmi in pravljice). Razdelitev je glede na skromen obseg, ki ga je avtor zajel v svojem sestavku, dovolj smotrna, vendar sodim, da bi ta obseg narasel za najmanj še enkrat toliko, če bi bil kolikor toliko popoln.

Med slovenskimi antologijami Lewanski navaja 1. izdajo knjige *The Parnassus of a Small Nation* (1957) z natančno naštetimi slovenskimi pesniki in naslovi njihovih pesmi, vendar brez paginacije, medtem ko v njegovi bibliografiji ni duha ne sluha o drugi, razširjeni izdaji (1965) iste knjige. Prav tako mu — Amerikancu — ni znana Zormanova antologija *Slovene (Yugoslav) Poetry*, ki je izšla 1928 v Clevelandu, še manj seveda dodatek angleških prevodov v zbirki istega prevajalca *Pesmi (Cleveland 1922)*. Pač pa po nekem čudnem naključju prišteva med antologije ciklus petih Cankarjevih črtic, ki sta jih v *The Slavonic Review* (1934—35) objavila A. Klančar in G. Noyes. Pogrešamo tudi Lavrinovo an-

tologijo pesnikov mariborskega pesniškega kroga *Some Other Land* (Maribor 1964) in zbirko *Slovene poets of to-day* (Ljubljana 1965) v prevodu Alasdaira MacKinnona.

Od svetovnih oziroma skupnih slovenskih antologij, ki upoštevajo tudi slovensko literaturo, avtor omenja XXIX. zvezek *Universal Anthology* (London 1899), v kateri sta kot prva slovenska proza v angleškem prevodu izšli dve slovenski noveli: Erjavčeva *Ni vse zlato, kar se sveti* (odlomek) in Kersnikova *Kmetška smrt*, ki so jima dodani odlomki iz *Furtkovih Luči*. Dalje avtor citira slovensko gradivo iz Selverjeve *The Anthology of Modern Slavonic Literature in Prose and Verse* (London 1919) s pesmimi Fr. Prešerna, A. Aškerca in O. Župančiča, ter Edne W. Underwoodove *The Slav Anthology. Russian, polish, bohemian, serbian, croatian* (Portland Maine 1931) s prispevki slovenskih pesnikov Fr. Prešerna, Fr. Levstika, S. Gregorčiča, S. Jenka, J. Stritarja in A. Aškerca. Ti prevodi so najbrž delani po Krekovi nemški antologiji slovenske poezije (*Slavische Anthologie. Stuttgart 1895*) in so uvrščeni pod poglavje srbskohrvatske poezije. Pogrešamo pa spet Lavrinovo *An Anthology of Modern Yugoslav Poetry* (London 1962), ki prinaša gradivo iz vseh štirih jugoslovanskih literatur.

V poglavju o posameznih književnikih in njihovih delih (pri čemer še enkrat navaja tudi gradivo iz zbirke *The Parnassus of a Small Nation*, s paginacijo) Lewanski našteva v abecednem zaporedju dela 48 slovenskih avtorjev. Kako je pri tem orientiran po slovenski literaturi, lahko presodimo po dejstvu, da mednje šteje tudi nekega Dimitrija Bezruča (!) ter slovaške pisatelje Janka Rimavskega, Avgustina Horislava Škultetyja in Pavola Dobšinskega.

Če bi napravili kratek ekskurz po zgodovini prevajanja slovenskih literarnih del v angleščino, potem bi lahko Lewanskemu očitali še naslednje »grehe«: Ni mu znan prvi angle-

ški prevod, Jenkova himna Naprej zastava slave, ki je izšla hkrati s svojo klavirsko partituro kot delo Angleža Alfreda Hardyja (London 1885); neznano mu je prevajalsko delo Paula Selverja, ki je proti koncu prve svetovne vojne v londonskem tedniku The New Age objavil Prešernov sonet Zivljenje ječa in Župančičevo pesem Vseh živih dan (28. II. 1918), nato pa še Prešernovo pesem Pevcu (17. IV. 1919). Prav tako nima naš bibliograf v razvidu prevodov nekdanjega lectorja angleščine v Beogradu, Jamesa W. Wileasa, ki je v Ljubljani 1919 v svoji zbirki SHS-English Renderings prevedel eno Gregorčičevo in dve Prešernovi pesmi, poleg tega pa mu je Joža Glonar natisnil v Ljubljanskem zvonu 1921 posrečen prevod Prešernove redakcije narodne pesmi o Lepi Vidi. Leta 1930 pa je sam dal Ljubljanskemu zvonu v objavo tri slovenske narodne pesmi (Rošlin in Verjanko, Vinsko pesem in Prepir z možem = Jutri bo v Celovcu semenj). Dalje bi moral Lewanski omeniti zelo dobre prevode, ki jih je v londonskem tedniku The Spectator objavil Kenneth Matthews (3. in 10. IV. 1942) v svojem članku The Slovene poets, in sicer: Prešernovo Nezakonsko mater, sonet Je od vesel'ga časa teklo leto in 6. sonet iz Sonetnega venca, poleg tega pa še Rudolfa Maistra pesem Grobovi in Dolenjska poletna noč ter Župančičevo Belokranjsko deklico. Naj opozorim še na nekatere slovenske pesmi, ki so izšle v angleški izdaji beogradske mednarodne revije Jugoslavija, ki jih pa zavoljo pomanjkanja prostora ne bom navajal.

Če sedaj pretresemo še Lewanskega abecedni (po avtorjih) pregled prevodov v njegovi bibliografiji, mu lahko naštejemo še naslednje pomanjkljivosti: pri Mateju Boru zaman iščemo podatke o Lavrinovi dvakratni objavi pesmi Šel je popotnik skozi atomski vek (najprej v reviji Adam 1959, nato kot samostojna publikacija 1960 z ilustracijami Nore Lavrinove). Pozna le drugo izdajo Cankarjevega Hlapca Jerneja, ki jo

napačno datira z letnico 1948 namesto pravilne 1946 (prva izdaja iz 1930 mu ni znana), poleg tega pa je pri tem pisatelju izpustil celo vrsto posameznih objav črtic in novel tudi v ameriških revijah, kakor so bile npr. The Living Age, Overland in The Stradford Magazine. Ni mu znana samostojna zbirka Gradnikovih pesmi v Lavrinovem prevodu (Selected Poems, London 1964), Franu Levstiku pripisuje Roman Vladimira Levstika Gadje gnezdo, pri čemer pozna samo prvo izdajo iz 1931, druge iz 1943 pa ne. Pri Prešernu navaja samo 1. izdajo izbora iz njegovih pesmi (Selection of Poems, Oxford 1954), ni mu pa znana druga, razširjena izdaja (Poems, London 1963); opustil je navedbo štirih Prešernovih pesmi (Zdravljica, dva soneta: Je od vesel'ga časa teklo leto in 6. sonet iz Sonetnega venca ter Nezakonsko mater), ki jih je objavil Kenneth Matthews v The Slavonic Review 1949 kot ponatis (razen Zdravljice) iz londonskega tednika The Spectator 1942. Iz evidence mu je ušel tudi Jopsonov prevod Tavčarjeve novele Moj sin (The Slavonic Review 1924). Če Lewanski navaja prevod Valjavčevega Pastirja, ki je izšel v založbi Mladinske knjige v Ljubljani, bi mogel isto storiti tudi še z drugimi prevodi, npr. z Levstikovim Martinom Krpanom. Seveda pogrešamo pri njem tudi prve prevode Louisa Adamiča iz del Zofke Kvedrove, Prežihovega Voranca, Lojza Kraigherja, F. S. Finžgarja in Milana Puglja, ki so vsi izšli v ameriških revijah.

Če si ogledamo še zadnje poglavje, anonimna dela oziroma narodne pesmi in pravljice, potem je treba ugotoviti, da je izmed 10 enot, navedenih v tem poglavju, samo troje takih, ki so prevedene iz slovenščine, vse druge so slovaške. Med slovenskimi je tudi Desetnica in pa bajka o Zlatorogu, ki ju je prevedla in objavila v The Slavonic Review Fanny Copeland (1932—33). Izmed narodnih pesmi bi moral Lewanski navesti vsaj še narодно pesem o Ravbarju, ki jo je pod

naslovom *Bitka pri Sisku* objavila F. Copelandova v *The Slavonic Review* 1949. Vse druge, ki jih je izpuštil, so manjše važnosti.

Vrednost pričujoče bibliografije angleških prevodov iz slovenske literature, kakršno je sestavil Richard Lewanski, je ob vsem navedenem močno problematična in to spričo resnih znanstvenih pomagal, ki jih danes v Ameriki imajo na razpolago, recimo Leonida I. Strakhovskega *A Handbook of Slavic Studies* (Cambridge, Harvard University Press 1949). Poudariti moram, da teme zavoljo pomanjkanja prostora niti nisem izžrpal.

France Dobrovoljc

Francesco Barberi: Biblioteca e bibliotecario. (Firenze.) Cappelli editore (1967). VII + 365 + (I) str. 8°.

Francesco Barberi (roj. 1905) je znano ime na področju italijanske bibliotekonomije. Od leta 1933 do 1935 je bil v nacionalni v Firencah, od 1935—1943 knjižnični nadzornik za Apulijo in Lukanijo, v letih 1944 do 1952 ravnatelj Angelice v Rimu in sedaj glavni knjižnični inšpektor pri italijanskem ministertvu za prosveto in kulturo. Istočasno je privatni docent za bibliografijo in bibliotekonomijo in od 1952 predava na posebni šoli za arhivarje in knjižničarje na rimski univerzi.

V zadnjih dvajsetih letih je skoraj ni italijanske knjižničarske revije, pri kateri Barberi ne bi sodeloval. Ni pa se omejil le na strokovni tisk, marveč je knjižničarske probleme obdeloval in populariziral tudi v drugih splošnih revijah, zavedajoč se, da mora knjižničar prodreti v samo sredino družbe, kateri služi. Njegovi članki so izšli v prevodu celo v tujih jezikih (*Boletín de la Biblioteca Nacional de Mexico*) ter v *Libri*. Največ pa so jih seveda objavile italijanske knjižničarske revije: *Accademie e Biblioteche d'Italia*, *Bollettino d'informazioni A. I. B.*, *La Parola e il libro*.

Knjiga, o kateri poročam, je pravzaprav sad njegovega dvajsetletnega povojnega udejstvovanja v knjižnični stroki, se pravi, izbor njegovih najznačilnejših člankov, ki jih je objavil po različnih revijah in ki so z leti ne le ohranili še vso svežino problematike, marveč so še vedno kar se da aktualni.

Barberi ni teoretik v tistem smislu, da bi stvari le nakazoval, nanje opozarjal in se pri tem ustavil. Barberi je prava podoba sodobnega knjižničnega delavca, ki vidi problem, ga preuči in potem se z vso vnemo vrže zanj v boj. Takrat ne gleda dosti ne na levo ne na desno. V svojih pikrih puščicah, ki jim daje nedolžni naslov »Kartotečni listki bibliotekarja«, si je tako privoščil že marsikoga in marsikaj.

Knjiga vsebuje 24 člankov. Prva skupina pod naslovom »Knjižnica« obravnava različne teme: Knjižnica in demokracija, Knjižnice v svojem času, Stoletna kriza italijanskih knjižnic, Knjižnice in ljudska prosveta na italijanskem jugu, Šola in knjižnica, Moderna javna knjižnica, Informacijska služba v javni knjižnici, Izbor knjig in prirastek v knjižnicah, Lokalni fond v javni knjižnici, Knjižnične razstave, Staro in novo v knjižnici, Humanistična dokumentacija, Posebne knjižnice, Center za dokumentacijo in informacije, Knjižnice in dokumentacijska služba v delovnih organizacijah, Ameriške knjižnice. V drugi skupini z naslovom »Knjižničar« pa so teme: Knjižničar, ta neznanec, Knjižničar, mož dejanja, Oblikovanje knjižničarja, Priprava, specializacija in uporaba osebja v knjižnicah, Knjižničarjev študij, Knjižničar in zgodovina knjižnic, Junaški opomin, Knjižničar kot vzgojitelj, Knjižničarjeva objektivnost.

Več Barberijevih člankov je pravzaprav nastalo kot odmev na zanimive polemike, ki so jih načenjale razne knjižničarske revije v svetu (Hoecker, Becker, Leyh, Wieder). Pisec se zaustavlja ob problemih, ki